

Na miejscu z przeprowadzonego wywiadu i oględzin wynikało, że poród rozpoczął się normalnie około południa, a właściciel wraz z sąsiadami próbował wydobyć płód, jednak ponieważ nie dawało to pożądanych rezultatów, zwrócił się o pomoc do PZLZ.

Badaniem klinicznym stwierdziłem: budowa prawidłowa, kondycja i stan odżywienia dobry, temp. — 37,8 stop., tętno 116/min. słabe, nitkowate, oddechy — 24—26/min, błądność widocznych błon śluzowych, za wyjątkiem błony śluzowej pochwy, która była obrzęknięta i zasiniona, z licznymi uszkodzeniami i krwawymi podbiegnięciami.

Przystępując do badania ginekologicznego, stwierdziłem rozwarcie szyjki macicznej, drogi rodne wąskie, położenie, postawa i ułożenie płodu prawidłowe, płód stosunkowo duży (60 kg).

Przy dokładnym badaniu stwierdziłem w okolicy boczno-dolnej lewego rogu macicy, ranę perforującą, przez którą nastąpiło wylanie wód płodowych, oraz wypadnięcie tylnej części płodu do jamy otrzewnowej.

Ze względu na ciężki stan ogólny jałówki, podałem dożylnie 200 ml boroglukonianu wapnia, oraz domięśniowo 20 ml kofeiny i poleciłem jak najszybciej dostawić do lecznicy.

Po dostarczeniu jałówki przystąpiłem do operacji cesarskiego cięcia. Przed operacją podano jej dożylnie 500 ml 20 proc. roztworu glukozy podgrzanego do temperatury ciała z dodatkiem 3 mg strofantyny „G”. W celu oszłomienia zwierzęcia na okres trwania operacji podano dożylnie i domięśniowo po 5 ml trankwiliny.

Jałówkę do operacji położono na prawym boku metodą Johna, założono na kończyny pęta. Następnie lewą tylną kończynę wywiązano do tyłu. Pole operacyjne przygotowano według ogólnie przyjętych zasad chirurgii. Znieczulenie pola operacyjnego wykonano metodą infiltracyjną — 100 ml polokainy z adrenalina.

Cięcie powłok brzusznych przeprowadzono skośnie nad żyłą mleczną. Początek cięcia 3 cm nad żyłą mleczną w kierunku tylnym, 7/10 cm powyżej wymienia. Długość cięcia około 25—30 cm.

Po otwarciu jamy brzusznej stwierdzono w jamie otrzewnowej dużą ilość płynu, który stanowiły oprócz normalnego płynu otrzewnowego, wody płodowe. Pomiędzy siecią i jelitami znajdowały się częściowo już odklejone błony płodowe, liczne skrzepy krwi, oraz cała tylna część płodu. Po wydobyciu z jamy brzusznej martwego płodu przez ranę w macicy, oraz ranę operacyjną powłok brzusznych, wysunięto na zewnątrz pęknięty lewy róg macicy. Długość pęknięcia wynosiła około 60 cm — od wierzchołka rogu macicy, aż po szyjkę maciczną.

Po wprowadzeniu do światła macicy 100 g Mepataru, nałożono dwupiętrowy nerw ciągły Lemberta, catgutem nr 1.

Trudność szycia spowodowana była tym, że część szwów na trzonie macicy zakładano w jamie brzusznej wyłącznie pod kontrolą palców. Już w czasie nakładania szwów rozpoczął się proces kurczenia macicy. Następnie przystąpiono do oczyszczenia jamy otrzewnowej z nieprawidłowej zawartości (skrzepy, części łożyska, wody płodowe).

Dootrzewnowo podano 4 g streptomycyny i 100 g Mepataru w 200 ml płynu fizjologicznego i przystąpiono do szycia powłok brzusznych, szyjąc osobno otrzewną ścienną, a następnie mięśnie szwem ciągłym, catgutem nr 2, natomiast skórę szwami węzełkowymi jedwabiem nr 6.

Po operacji trwającej łącznie z przygotowaniem pola operacyjnego około 2 godz. podano dożylnie 530 ml 20-proc. roztworu glukozy i 150 ml 25-proc. boroglukonianu wapnia, podgrzanych do temperatury ciała.

Następnego dnia stan ogólny zwierzęcia wyraźnie się poprawił, powrócił apetyt i pragnienie, a od trzeciego dnia po operacji stopniowo zaczęła powracać laktacja.

Pierwszego dnia po operacji krowa otrzymała 500 ml 20-proc. roztworu glukozy, 150 ml boroglukonianu wapnia i 3 mg strofantyny „G” — dożylnie, domięśniowo 200 mg Hostacortinu i 4 g streptomycyny.

Przez następne trzy dni krowa otrzymywała po 500 ml 20-proc. roztworu glukozy z dodatkiem 3 mg strofantyny „G” — dożylnie, oraz po 3 g streptomycyny domięśniowo.

Dziewiątego dnia krowę wydano właścicielowi. Na dwunasty dzień po zabiegu wyjęto wszystkie szwy skórne — rana operacyjna zagoiła się przez rychłozrost.

W sześć tygodni po operacji u krowy wystąpiła normalna ruja, jednak właściciel bojąc się komplikacji przy następnym porodzie wyeliminował krowę z rozrodu.

Jak wynika z powyższego przypadku, pęknięcie macicy podczas porodu nie zawsze upoważnia do niepomysłnego rokowania, a odpowiednio duża dawka antybiotyków, skutecznie zapobiega rozwojowi zapalenia otrzewnej, mogącemu powstać po wniknięciu do jamy otrzewnowej dużej ilości wód płodowych.

Przypadki tego rodzaju nadają się więc do leczenia operacyjnego.

Adres autora: Andrzej Kudlicki, PZLZ — Lubraniec, Al. Lipowa 3, pow. Włocławek.

ZAGADNIENIA SPOŁECZNO-ZAWODOWE

WŁADYSŁAW LUTYŃSKI

Warszawa

Przepisy dotyczące służby weterynaryjnej wydane w 1966 r. Cz. II

VII. Pracownicy służby weterynaryjnej

1. Nowe zasady wynagradzania pracowników służby weterynaryjnej zostały uregulowane następującymi przepisami:

1) niepublikowaną uchwałą Nr 135 Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 20 maja 1966 r. w sprawie regulacji płac pracowników zatrudnionych w terenowych jednostkach służby weterynaryjnej resortu rolnictwa,

2) Uchwałą Nr 143 Rady Ministrów z dnia 27 maja 1966 r. w sprawie wynagradzania pracowników

zatrudnionych w terenowych jednostkach służby weterynaryjnej resortu rolnictwa (Mon. Pol. Nr 28, poz. 143),

3) Zarządzeniem Nr 89 Ministra Rolnictwa z dnia 30 maja 1966 r. w sprawie kierunku studiów i stanowisk, na których mogą być zatrudnieni w fachowej służbie weterynaryjnej inni poza lekarzami wet. pracownicy z wyższym wykształceniem (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 11, poz. 79),

4) zarządzeniem Nr 90 Ministra Rolnictwa z dnia 30 maja w sprawie kwalifikacji pracowników admi-

nistracyjnych zatrudnionych w zakładach weterynarii (Dz. Urz. Min. Roln. Nr 11, poz. 80),

5) zarządzeniem Nr 91 Ministra Rolnictwa z dnia 30 maja 1966 r. w sprawie zasad podwyższania uposażenia podstawowego pracowników zakładów weterynarii zatrudnionych na określonych stanowiskach (Mon. Pol. Nr 11, poz. 81),

6) zarządzeniem Nr 92 Ministra Rolnictwa z dnia 30 maja 1966 r. w sprawie kategorii pracowników służby weterynaryjnej zatrudnionych w szczególnych warunkach pracy, którym podwyższa się uposażenie podstawowe oraz zasad podwyższania tego uposażenia (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 11, poz. 82),

7) zarządzeniem Nr 93 Ministra Rolnictwa w sprawie zasad obliczania stażu pracy pracowników fachowej służby weterynaryjnej (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 11, poz. 83),

8) zarządzeniem Nr 94 Ministra Rolnictwa w sprawie zasad przyznawania premii za sporządzenie w terminie bilansu rocznego przez pracowników administracyjnych zakładów weterynarii (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 11, poz. 84),

8) instrukcją Nr 1 Ministerstwa Rolnictwa — Departamentu Weterynarii z dnia 14 września 1966 r. w sprawie przeliczeń na punkty obrachunkowe czynności weterynaryjnych nie objętych taryfą opłat państwowych zakładów leczniczych dla zwierząt (rozesłano w formie odbitek powielaczowych).

Regulacja płac pracowników służby weterynaryjnej nastąpiła z dniem 1 czerwca 1966 r. przy czym stawki uposażeń podstawowych zostały zrównane z stawkami pracowników służby zdrowia. Koszt regulacji w skali rocznej obliczono na 26,2 mln zł.

2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1966 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników przydiów rad narodowych (Dz. U. Nr 30, poz. 180) oraz wytyczne Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1966 r. dotyczące zasad realizacji tego rozporządzenia ustalają miesięczne nowe stawki wynagrodzenia dla zastępców kierowników wydziałów rolnictwa i leśnictwa do 4.500 zł, dla wojewódzkich lekarzy wet. do 4.200 zł, dla starszych inspektorów komórki wojewódzkiego lekarza wet. do 3.400 zł, dla zastępców kierownika wydziału rolnictwa i leśnictwa w Trójmieście, Zabrzu i Katowicach do 3.900 zł, dla powiatowych lekarzy wet. do 3.400 zł, dla st. referentów d/s organizacji walki z zaraźliwymi chorobami zwierząt z średnim wykształceniem do 2.800 zł, a bez tego wykształcenia (dla młodszych referentów) do 1.400 zł (dawny technik wet. — dezynfektor). Powyższe przepisy przewidują możliwość zwiększenia tego wynagrodzenia o 10% (od 1 sierpnia 1967 r.), ustalają zasady awansowania i wprowadzają 4% fundusz nagród z automatycznymi nagrodami jubileuszowymi po 10, 15 i 20 latach pracy wynoszącymi do 100% uposażenia. Odpowiednia tabela określa uposażenia pracowników obsługi przydiów rad narodowych, a tym samym i zakładów weterynarii (woźni, sprzątaczkę, palacze itp.).

3. Uchwała Nr 228 Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1966 r. w sprawie podwyżki wynagrodzeń za pracę najniżej zarabiających pracowników przedsiębiorstw, instytucji i urzędów (Mon. Pol. Nr 40, poz. 202), ustala minimalne wynagrodzenie za pełny wymiar czasu pracy w wysokości 850 zł dla pracowników wynagradzanych miesięcznie lub 4,40 zł dla pracowników wynagradzanych za godziny pracy.

4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 1966 r. zmieniające rozporządzenie o pracach wzbronionych kobietom (Dz. U. Nr 32, poz. 195) uchyliło zakaz pracy dla kobiet — lekarzy weterynarii na targowicy obwodu urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa.

5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej wydał na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rozporządzenie z dnia 27 kwietnia 1966 r. w sprawie ustalenia wykazu chorób o dłuższym okresie wy-

legania. (Dz. U. Nr 16, poz. 102). Do chorób tych zostały m. in. zaliczone: brucelozą, salmonelozą, rikietsjozą, ornitozą, pryszczycą, tężec, tularemia, włośnica, wścieklizna. W razie wystąpienia tych chorób ZUS obowiązany jest udzielać świadczeń przez okres do 13 tygodni, jeżeli wypadek choroby zajdzie w ciągu 4 tygodni od dnia ustalenia obowiązku ubezpieczenia.

6. Zarządzeniem Ministra Finansów i Rolnictwa z dnia 2 kwietnia 1966 r. w sprawie pomocy finansowej państwa na indywidualne budownictwo mieszkaniowe na terenie gromad dla pracowników niektórych uspołecznionych zakładów pracy związanych z produkcją rolną (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 3, poz. 18) z pomocy kredytowej państwa przy budowie domów jednorodzinnych mogą m. in. korzystać zatrudnieni na stałe pracownicy służby weterynaryjnej. Ponadto lekarze weterynarii i technicy weterynarii mają prawo do częściowego umorzenia 20% każdej terminowo spłaconej raty kredytu uzyskanego na zasadach zarządzania na budowę bądź odbudowę domu jednorodzinnego na terenie gromady. Jednakże warunkiem korzystania z tego przywileju jest wykonywanie zawodu na terenie gromady i zamieszkanie w wybudowanym domu.

7. Bank Rolny pismem okólnym Nr 5 z dnia 27 grudnia 1966 r. (rozesłany w formie odbitek powielaczowych) ustalił, że obecnie formalności związane z wypłatą pożyczek przyznanych przez Centralę PZU na zakup samochodów dla lekarzy wet. będą załatwiane we właściwych oddziałach wojewódzkich Banku Rolnego.

8. Nowe obowiązki zakładów pracy związane z wypadkami przy pracy ustaliło rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 listopada 1966 r. w sprawie zasad i trybu badania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz rodzaju i sposobu sporządzania oraz prowadzenia dokumentacji związanej z tymi wypadkami (Dz. U. Nr 46, po. 281).

9. Decyzją z dnia 20 września 1966 r. Ministerstwo Rolnictwa ustaliło, że absolwenci zorganizowanego w ubiegłych latach 3-letniego kursu eksternistycznego dla techników wet., którzy pomyślnie złożyli egzaminy tylko z przedmiotów zawodowych, otrzymują świadectwo upoważniające ich do wykonywania czynności technika weterynarii.

VIII. Administracja weterynaryjna i weterynaria sądowa

1. Z dniem 1 stycznia 1967 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 24, poz. 151) określające środki przymusu i zasady postępowania przy egzekucji należności o charakterze pieniężnym, jak i obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1966 r. w sprawie wykonania ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 45, poz. 279) określiło, że egzekucji administracyjnej podlegają m. in. należności pieniężne przypadające za usługi świadczone przez państwową służbę weterynaryjną.

2. W Dzienniku Ustaw Nr 39, pod poz. 233 ukazał się jednolity tekst ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o orzecznictwie karno-administracyjnym obejmujący również tekst ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o przekazaniu niektórych drobnych przestępstw jako wykroczeń do orzecznictwa karno-administracyjnego (Dz. U. Nr 23, poz. 149).

3. Zagadnienie umów sprzedaży i dostawy m. in. artykułów farmaceutycznych i materiałów z „Centrowetu” unormowało:

1) zarządzenie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. w sprawie ogólnych warunków umów sprzedaży oraz umów dostawy w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej (Mon. Pol. Nr 57, poz. 276),

2) instrukcja Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. w sprawie postępowania przy zawieraniu i wykonywaniu umów sprzedaży i umów dostawy (Mon. Pol. Nr 57, poz. 277),

4. Nowe zasady dotyczące wad głównych ustaliło rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 10 lipca 1966 r. w sprawie odpowiedzialności sprzedawców za wady główne niektórych gatunków zwierząt (Dz. U. Nr 43, poz. 257).

IX. Zagadnienia nauki, szkolnictwa wyższego i zatrudnienia absolwentów ważne dla pracowników służby wet.

1. Wydano ustawę z dnia 11 listopada 1966 r. o utworzeniu urzędu Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 47, poz. 293) oraz uchwałę Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 1966 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Polskiej Akademii Nauk (Mon. Pol. Nr 72, poz. 234).

2. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1966 r. w sprawie warunków i trybu przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych (Dz. U. Nr 8, poz. 53) ustala zasady przeprowadzania tych przewodów, a rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 lutego 1966 r. w sprawie powoływania pracowników naukowo-badawczych w instytucjach naukowo-badawczych (Dz. U. Nr 10, poz. 62) określa warunki, jakim powinny odpowiadać osoby powołane na stanowisko pracownika naukowo-badawczego zarówno w instytucjach naukowo-badawczych, jak i jednostkach tego typu, jak zakłady higieny weterynaryjnej. To ostatnie rozporządzenie zostało uzupełnione:

1) zarządzeniem Nr 71 Ministra Rolnictwa z dnia 4 maja 1966 r. w sprawie właściwości Biura d/s Nauki i Postępu w Rolnictwie w zakresie wykonywania przepisów dotyczących nadawania tytułów naukowych, powoływania osób na stanowiska samodzielnych i pomocniczych pracowników naukowo-badawczych oraz udzielania tym pracownikom zezwoleń na dodatkowe zatrudnienia,

2) wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa — Biura do spraw Nauki i Postępu w Rolnictwie z dnia 14 maja 1966 r. do opracowania wniosków, dot. powoływania pracowników naukowo-badawczych w jednostkach uprawnionych do ich zatrudnienia na podstawie art. 39 ustawy z 17 lutego 1961 r. o instytucjach naukowo-badawczych.

3. Zagadnienie pomocy materialnej dla studentów i sprawy związane z zatrudnieniem absolwentów szkół wyższych zostały uregulowane w następujących aktach normatywnych:

1) rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1964 r. w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 1966 r. Nr 21, poz. 139),

2) zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 1966 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie zasad udzielania pomocy kredytowej zamiejscowym pracownikom — absolwentom i studentom szkół wyższych na opłacenie części wkładu własnego w spółdzielniach budownictwa mieszkaniowego (Mon. Pol. Nr 29, poz. 153).

4. Minister Rolnictwa wystosował do Przewodniczących PWRN pismo z dnia 25 maja 1966 r. wnioskujące aby:

1) stypendia dla studentów wydziałów weterynaryjnych były fundowane wyłącznie przez PWRN, a nie przez PPRN i aby umowy stypendialne określały obowiązek stypendysty odpracowania stypendium na terenie województwa, a nie określonego powiatu,

2) liczba stypendiów fundowanych dla studentów wydziałów weterynaryjnych i ich rozdział były przez właściwy wydział PWRN uzgadniane z właściwym wojewódzkim lekarzem weterynarii.

X. Zagadnienia ekonomiczne, inwestycyjne, finansowe, transportowe, różne

1. Zarządzeniem Nr 31 Ministrów Rolnictwa i Finansów z dnia 1 marca 1966 r. w sprawie obniżenia opłat za usługi weterynaryjne dla osadników w rejonie Bieszczad (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 2, poz. 6) osadnikom, którzy nabyli gospodarstwa od Państwa w rejonie Bieszczad, obniżono o 50% (tj. do kwoty 0,75 zł za 1 punkt obrachunkowy) opłaty weterynaryjne na okres 5 lat. PWRN ma spowodować przekazanie dla PZWet. odpowiednich dotacji na pokrycie niedoborów spowodowanych obniżeniem opłat z tego tytułu.

2. Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane budownictwa powszechnego (Dz. U. Nr 26, poz. 157) określiło, że warunki te będzie ustalał Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w drodze zarządzeń ogłoszonych w Dzienniku Budownictwa. Należy zaznaczyć, że rozporządzenie to uchyliło dotychczasowe szczegółowe przepisy ogłoszone w Monitorze Polskim, dot. m. in. budownictwa inwentarskiego.

3. Zarządzenie Nr 125 Ministra Rolnictwa z dnia 6 lipca 1966 r. w sprawie zasad gospodarowania Funduszem Rozwoju Rolnictwa (Dz. Urz. Min. Rol. Nr 9, poz. 71) przewiduje, że fundusz powiatowego związku kółek rolniczych może być przeznaczony m. in. na budowę i remonty agronomówek, zakup wyposażenia agronomówek w inwentarz żywy i sprzęt oraz pomoce naukowe do wysokości 60 tys. zł (w agronomówce III stopnia), zakup wyposażenia agronomówek w sprzęt lekarski dla pracy lekarza wet. oraz budowę pomieszczenia wet. dla zwierząt, jeżeli w agronomówce I lub II stopnia okaże się celowe uruchomienie punktu wet. i umieszczenie w nim również lekarza wet.

4. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 1955 r. w sprawie dopuszczenia do realizacji w latach 1966 i 1967 drobnych inwestycji (Mon. Pol. z 1966 r. Nr 2, poz. 16) upoważniło jednostki gospodarki uspołecznionej do podejmowania poza inwestycjami objętymi planami rocznymi inwestycji polegających na:

1) nabyciu produktów zaliczonych do środków trwałych, których jednostkowe koszty nabycia wraz z montażem nie przekraczają kwoty 50.000 zł.

2) wykonaniu robót budowlanych realizowanych sposobem gospodarczym o koszcie nie przekraczającym 50.000 zł,

3) budowanie wraz z pierwszym wyposażeniem lub na modernizacji obiektów o wartości kosztorysowej do 350.000 zł związanych z obsługą rolnictwa.

Inwestycje te mogą być podejmowane pod warunkiem:

a) posiadania na ich realizację środków finansowych, w tym również ponadplanowych, których przeznaczenie na cele inwestycyjne dopuszczają obowiązujące przepisy, przy czym w szczególnie uzasadnionych przypadkach banki są uprawnione do udzielania kredytu na inwestycje usługowe, uzupełniające środki własne,

b) przyjęcia przez bank inwestycji do finansowania.

W związku z zapytaniem, czy w ramach ww. zarządzenia zakład weterynarii może podjąć rozbudowę lecznicy weterynaryjnej o część administracyjno-gospodarczą Ministerstwo Finansów — Zespół Gospodarki Terenowej pismem z dnia 2 marca 1966 r. Nr ET/B 926/1/66 wyjaśniło że:

1) zarządzenie Ministra Finansów dotyczy wszystkich jednostek gospodarki uspołecznionej, a więc również zakładów weterynarii,

2) zakłady budżetowe zgodnie z tym zarządzeniem mogą, o ile posiadają na ten cel odpowiednie środki finansowe i bank przejmie inwestycję do

finansowania, realizować poza planem drobne inwestycje o wartości do 50.000 zł, względnie o wartości wyższej, o ile związane są z obsługą rolnictwa,

3) rozbudowę PZLZ można potraktować jako inwestycję związaną z obsługą rolnictwa, w związku z czym, zgodnie z § 3 pkt. 3 zarządzenia, PZWet. może realizować omawianą inwestycję, o ile jej wartość kosztorysowa nie przekracza 350.000 zł,

4) realizacja przez zakład budżetowy inwestycji drobnych pozaplanowych nie może spowodować obniżenia wpłat do budżetu dokonywanych w trybie zarządzenia Ministra Finansów z dnia 15 czerwca 1965 r. w sprawie nadania państwowym jednostkom organizacyjnym formy zakładów budżetowych (Mon. Pol. Nr 34, poz. 189).

5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1966 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz jednostek państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 110) liberalizuje przepisy dot. korzystania z usług rzemieślników indywidualnych i przedsiębiorstw prywatnych (np. można obecnie składać zamówienia bez zbierania ofert na roboty budowlane wykonywane w związku z robotami awaryjnymi, wartości do 100 tys. zł).

6. Narodowy Bank Polski wydał zarządzenie Nr A/8 z dnia 28 lutego 1966 r. dot. kredytowania zakładów budżetowych. W zarządzeniu tym :

1) oddziały NBP zostały upoważnione do udzielania zakładom budżetowym kredytu obrotowego na poczet przyszłych wpływów w przypadkach, gdy z uzasadnionych względów gospodarczych wydatki wyprzedzają w czasie osiągnięte dochody.

2) ustalono, że wniosek kredytowy zakładu ma określać wysokość kredytu, termin jego spłaty i uzasadnienie,

3) kredyt może być udzielony z terminem spłaty do końca roku, a za zgodą oddziału wojewódzkiego — także poza dany rok kalendarzowy,

4) oprocentowanie kredytu wynosi 1%.

7. Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 22 grudnia 1966 r. zmieniające zarządzenie w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu central-

nego i budżetów terenowych (Mon. Pol. Nr 74, poz. 350) ustaliło następującą klasyfikację dochodów weterynarii:

§ 50 opłaty za usługi — poz. 501 — wpływy od ludności, poz. 502 — wpływy z gospodarki społecznej,

§ 58 dotacje z budżetu,

§ 94 przelewy na rzecz gospodarki pozabudżetowej.

9. Szczegółowe zasady postępowania ze zbędnymi pojazdami samochodowymi (których koszt naprawy przekracza 70% ceny takiego pojazdu w stanie nowym, lub zużycie pojazdu wynosi 80% bądź więcej) regulują zarządzenia Ministra Komunikacji:

1) z dnia 28 stycznia 1966 r. w sprawie postępowania ze zbędnymi pojazdami samochodowymi (Mon. Pol. Nr 4, poz. 32),

2) z dnia 28 stycznia 1966 r. w sprawie zbywania skasowanych pojazdów samochodowych (Mon. Pol. Nr 4, poz. 33).

M. in. przepisy te regulują przypadki, kiedy skasowany pojazd może być rozebrany na części, jak i zasady sprzedaży samochodu osobowego, motocykla lub samochodu ciężarowego o konstrukcji nadwozia pochodnej od samochodu osobowego w drodze przetargu lub bez przetargu (przy cenie nie niższej, niż 50% ceny wywołania przy przetargu).

9. Nowe zasady ustalania norm zużycia paliw płynnych dla samochodów służbowych ustala rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 28 czerwca 1966 r. w sprawie norm zużycia paliw płynnych w eksploatacji pojazdów samochodowych (Mon. Pol. Nr 33, poz. 173).

10. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o utworzeniu Centralnego Urzędu Jakości Miar (Dz. U. Nr 23, poz. 147) zawiera przepis, że nie dotyczy ona kontroli jakości wyrobów z zakresu zastrzeżonego do właściwości innych organów m. in. rozporządzeniem z dnia 22 marca 1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa i ustawą z dnia 6 grudnia 1960 r. o hodowli zwierząt gospodarskich.

Adres autora: dr Władysław Lutyński, Warszawa 45, ul. Żeromskiego 25 m. 12.

Z HISTORII MEDYCYNY WETERYNARYJNEJ

ZDZISŁAW SZUBA

Józef Nusbaum-Hilarowicz jako anatom zwierząt domowych

Katedra Anatomii Zwierząt WSR w Szczecinie
Kierownik: doc. dr M. KUBASIEWICZ

W roku bieżącym przypada 50 rocznica śmierci *Józefa Nusbauma-Hilarowicza* (1859—1917).

Warto przypomnieć tę piękną i ciekawą postać uczonego, który czynny był również na polu anatomii zwierząt domowych. Zbyt mało chyba zwraca się uwagi na pedagogiczną i naukową działalność tego badacza na tym polu. Sprawa ta jest niezmiernie interesująca z punktu widzenia historii nauki, wkładu weterynarii w ogólny postęp morfologii i metodologii nauk morfologicznych.

Józef Nusbaum-Hilarowicz urodził się 11.XII.1859 r. w Warszawie, gdzie uczęszczał do gimnazjum i ukończył uniwersytet uzyskując w r. 1871 stopień kandydata nauk przyrodniczych. W r. 1886 otrzymuje stopień magistra zoologii i anatomii porównawczej na wszechnicy w Odessie (po krótkim tam pobycie). Doktorat nauk zoologicznych otrzymuje w r. 1888 na Uniwersytecie Warszawskim. W r. 1891 habilituje się jako docent prywatny zoologii i anatomii porównawczej na Uniwersytecie Lwowskim, na którym obejmuje w roku następnym wykłady. Od tego czasu datuje się nieprzerwana aż do śmierci bogata działalność,

naukowa i pedagogiczna *Nusbauma* w środowisku lwowskim.

Nusbaum był wybitną indywidualnością intelektualną i naukową Lwowa. Był znakomitym badaczem (wg *G. Brzęka* całokształt dorobku *N.* obejmuje ponad 350 opublikowanych pozycji), wybitnym profesorem uczelni lwowskich, nieprzeciętnym popularyzatorem nauk biologicznych, szerzycielem ewolucjonizmu w wersji darwinistycznej, autorem znanych podręczników anatomii porównawczej, embriologii, zoologii. Dzięki licznyemu wyjazdowi do naukowych placówek za granicą i kontaktom osobistym z uczonymi zagranicznymi rozślał imię nauki polskiej.

Na okres pobytu *Nusbauma* we Lwowie (1892—1917) przypada najważniejsza jego działalność naukowa i pedagogiczna. Od r. 1892 wykłada na uniwersytecie po prof. *B. Dybowskiem*. Prowadzi jakiś czas także wykłady anatomii porównawczej dla studentów medycyny. Do obowiązków profesora uniwersytetu dochodzi równoległe kierownictwo Instytutu Zoologicznego uniwersytetu (1907—1917). Umiera 13.III.1917 r.

Na 35 lat pracy naukowej, 24 przypada na okres